

TURVAPAIKANHAKIJAN ASIOINTIKORTTIA KOSKEVA SELVITYS**Työryhmän asettaminen**

Sisäasiainministeriö on tänään asettanut hankkeen selvittämään mahdollisuutta ottaa käyttöön turvapaikanhakijan asiointikortti.

Toimikausi

1.10.2011 - 30.6.2012

Tausta

Suomeen saapuvista turvapaikanhakijoista suurella osalla ei ole minkäänlaista henkilöllisyys- tai matkustusasiakirjaa. Henkilöllisyyden osoittavan asiakirjan puute vaikeuttaa turvapaikanhakijoiden asiointia pankeissa ja viranomaisissa. Turvapaikanhakijat saavat vastaanottokeskuksista pahvisen asukaskortin, mutta asukaskortti ei ole sellainen henkilöllisyyttä osoittava asiakirja, jonka esittämällä olisi mahdollista esimerkiksi avata pankkitiliä. Pankkitilin puuttuessa vastaanottokeskukset joutuvat maksamaan vastaanottorahan turvapaikanhakijoille käteisellä. Turvapaikanhakijoilla on ulkomaalaislain nojalla oikeus työntekoon, mutta pankkitilin puuttuminen voi vaikeuttaa työntekijän palkan maksamista tai vaikeuttaa turvapaikanhakijan työllistymistä. Pankkitilin puuttuminen ja siitä johtuvat ongelmat palkanmaksussa ovat omiaan aiheuttamaan harmaan työvoiman käyttöä ja aiheuttavat tarpeettomia, käteisen rahan käsittelemiseen liittyviä turvallisuusriskejä.

Sisäasiainministeriö on henkilöllisyyden luomista koskevan hankkeen (Identiteettiohjelma) loppuraportissa esittänyt selvityshankkeen asettamista turvapaikanhakijan asiointikortin käyttöönottamiseksi turvapaikanhakijoiden asiointia varten. Raportti on julkistettu tammikuussa 2011. Raportti löytyy osoitteesta <http://www.intermin.fi/julkaisu/322010>. Erityisesti raportin kohdissa 3.2.2, 4.1.2 ja 5.5 on käsitelty turvapaikanhakijoiden asiointiin liittyviä ongelmia ja ratkaisuehdotusta niihin. Identiteettiohjelman laatineen työryhmän näkemyksen mukaan, jos nyt asetetun selvityshankkeen perusteella asiointikortti katsotaan tarkoituksenmukaiseksi ratkaisuksi turvapaikanhakijoiden asiointiongelmien, asiointikortista tulisi säätää erikseen laissa, esimerkiksi ulkomaalaislaissa (301/2004). Työryhmä arvioi alustavasti raportissaan myös asiointikortin ominaisuuksia. Asiointikortti annettaisiin niille turvapaikanhakijoille, joiden henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa. Se sisältäisi kortinhaltijan ulkomaalaisrekisteriin merkityt nimi- ja syntymäaikatiedot, biometriset tunnisteet; sormenjäljet ja kasvokuvan ja siihen tulisi merkintä varmistamattomasta henkilöllisyydestä. Kortti ei olisi passiin tai henkilökorttiin verrattava henkilöllisyyttä osoittava asiakirja, vaan

pelkästään asiointikortti, joka helpottaisi turvapaikanhakijan asiointia pankkien ja viranomaisten kanssa. Kortti myönnettäisiin määräaikaisena. Tunnistetietona kortissa käytettäisiin ulkomaalaisrekisterin asiakasnumeroa. Korttiin tulisi myös merkintä siitä, että se on voimassa vain Suomessa.

Asiointikortin käyttöönoton selvittäminen sisältyy myös pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmaan.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on selvittää turvapaikanhakijan asiointikortin käyttöönoton oikeusvaikutukset tunnistamisasiakirjana erityisesti suhteessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettuun lakiin (503/2008) ja myös muuhun lainsäädäntöön, johon kortin käyttöönotolla olisi vaikutuksia. Myös mahdolliset lainsäädännön muutostarpeet tulee selvittää. Tämän lisäksi selvitetään asiointikortin saajatahot, määrät, taloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset poliisin ja muiden keskeisten viranomaisten toimintaan. Työryhmän tehtävänä on selvittää myös muita vaihtoehtoisia keinoja, joilla voitaisiin ratkaista turvapaikanhakijoiden erityisesti pankkiasiointiin liittyvät ongelmat.

Tarkemmasta tehtäväkuvasta ja aikataulusta laaditaan erillinen hankesuunnitelma.

Organisointi

Puheenjohtaja

Poliisitarkastaja Joni Länsivuori, SM, poliisiosasto

Varapuheenjohtaja

Neuvotteleva virkamies Johanna Kari, SM, poliisiosasto

Jäsenet

Ylitarkastaja Tiina Palonen-Roihupalo, SM, maahanmuutto-osasto
varajäsen ylitarkastaja Salla Konsti

Majuri Ilkka Herranen, SM, rajavartio-osasto (tarkastaja Ismo Parviaisen
virkavapauden ajaksi)
varajäsen tarkastaja Max Janzon

Ylitarkastaja Hanna Piipponen, Poliisihallitus
varajäsen ylitarkastaja Kimmo Pylväs

Ylitarkastaja Veikko Pyykkönen, Maahanmuuttovirasto
varajäsen ylitarkastaja Pia Salmela

Lakimies Maarit Pihkala, Finanssivalvonta
varajäsen lakimies Tuija Nevalainen

Johtava asiantuntija Mika Linna, Finanssialan Keskusliitto
varajäsen johtaja Risto Karhunen

Työryhmän sihteerinä toimii 31.12.2011 saakka poliisitarkastaja Elina Setälä, SM, poliisiosasto. Sihteeri hankkeen loppuajaksi nimetään myöhemmin.

Osa työryhmän kokouksista pyritään järjestämään teemakokouksina, jolloin vain kunkin aihealueen asiantuntijat ovat paikalla. Hankkeen aikana kuullaan myös eri alojen asiantuntijoita. Työryhmä laatii loppuraportin arviomuistion muotoon.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä. Kukin organisaatio maksaa osallistujiensa matka- ym. kulut.

Osastopäällikkö

 Kauko Aaltomaa

Poliisijohtaja

 Pentti Saira

JAKELU

Työryhmään nimetyt
 Poliisihallitus

TIEDOKSI

Erityisavustaja Andersson
 Poliisiylijohtaja Mikko Paatero
 SM/PO:n yksiköt